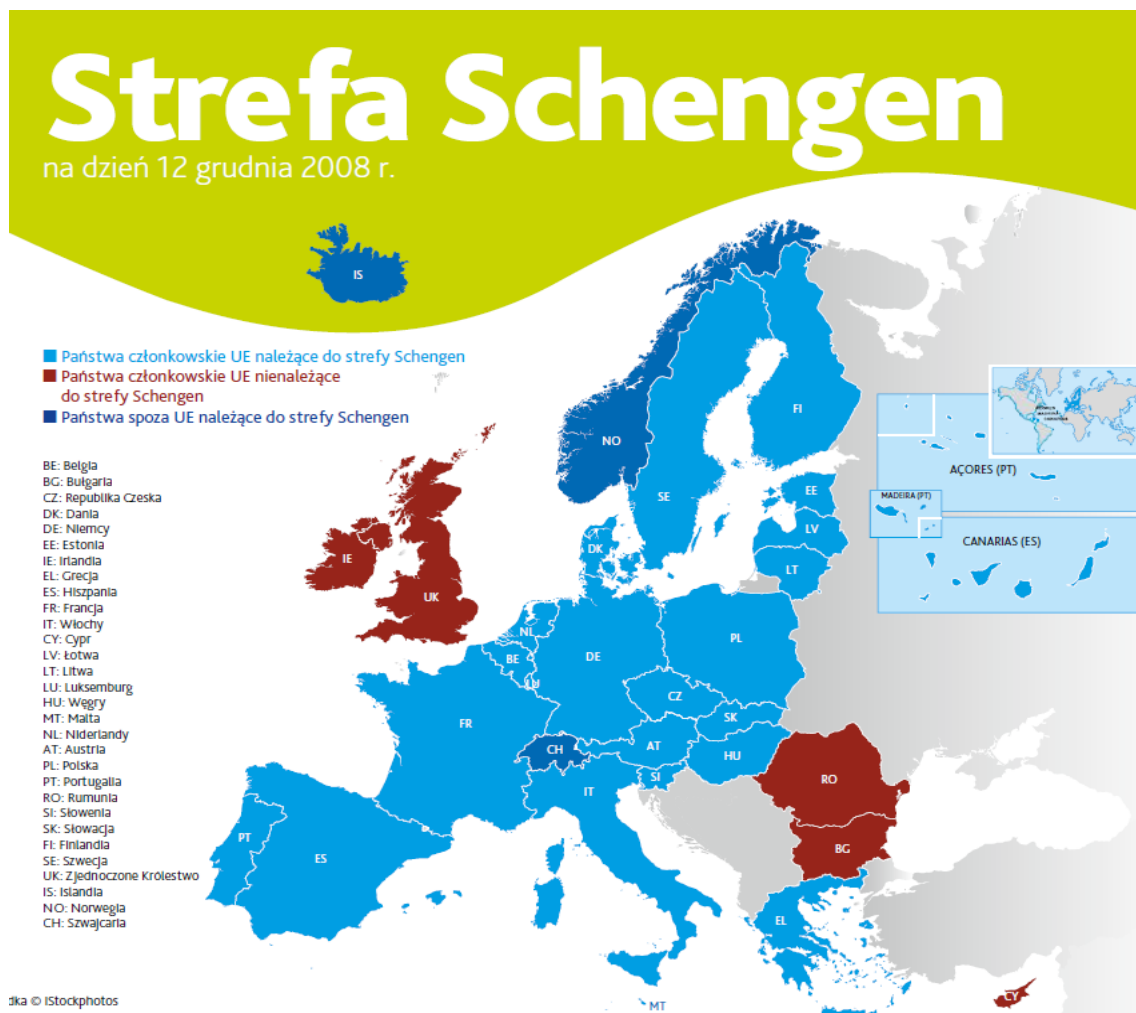

Obszar bez granic wewnętrznych czyli strefa Schengen

Obszar bez granic wewnętrznych – strefa Schengen – został stworzony w ramach współpracy międzyrządowej w późnych latach 80. i na początku lat 90. przez państwa członkowskie, które zamierzały znieść kontrole na granicach wewnętrznych. Państwa członkowskie wprowadziły w tym celu rozmaite środki, takie jak wspólne przepisy dotyczące kontroli na granicach zewnętrznych, wspólną politykę wizową, współpracę sądową i policyjną oraz ustanowienie systemu informacyjnego Schengen.

Układ z Schengen został podpisany dnia 14 czerwca 1985 r. przez Belgię, Niemcy, Francję, Luksemburg i Niderlandy. Dzięki zniesieniu systematycznych kontroli na granicach wewnętrznych, umożliwia on swobodny przepływ osób w strefie Schengen. W dniu podpisania układu rozpoczął się kolejny etap rozwoju integracji europejskiej poprzez usunięcie kontroli granicznej. Strefa obszaru Schengen gwałtownie rosła i obecnie obejmuje terytorium 42 673 km linii brzegowej i 7721 km granic lądowych, 25 krajów i 400 milionów obywateli z państw członkowskich, którzy podróżują już bez paszportu po całej strefie.

25 krajów w Strefie Schengen, o których wspomniano powyżej to Austria, Belgia, Dania, Estonia, Francja, Finlandia, Grecja, Hiszpania, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Malta, Holandia, Niemcy, Polska, Portugalia, Czechy, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Węgry, Włochy, dwa państw stowarzyszone Norwegia i Islandia oraz od grudnia 2008 r. – Szwajcarii.

Nie wymienione państwa UE - Bułgaria, Rumunia i Cypr obecnie tylko częściowo stosują dorobek Schengen, dlatego na granicach z tymi państwami członkowskimi nadal przeprowadzane są kontrole graniczne.

Dorobek Schengen został włączony do ram prawnych Unii Europejskiej protokołami załączonymi do Traktatu z Amsterdamu w 1999 r. W dniu 20 maja 1999 r. przyjęto decyzję Rady określającą podstawę prawną dla każdego z postanowień lub decyzji stanowiących dorobek prawny Schengen, zgodnie ze stosownymi postanowieniami Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wcześniej zwanym Traktatem ustanawiającego Wspólnotę Europejską) i Traktatu o Unii Europejskiej.

Kodeks graniczny Schengen (rozporządzenie (WE) nr 562/2006) wszedł w życie dnia 13 października 2006 r. Kodeks scala i rozwija przepisy prawne Schengen. Tytuł III kodeksu przewiduje brak jakichkolwiek kontroli osób przekraczających granice wewnętrzne pomiędzy państwami strefy Schengen¹.

Szczegóły układu

Początkowo, na mocy układu z Schengen, pięć krajów zobowiązało się do stopniowego zniesienia granic pomiędzy sobą przy jednoczesnym ściślejszym nadzorze swoich zewnętrznych granic. Ustalono:

- środki krótkoterminowe, upraszczające kontrole na granicach wewnętrznych i koordynujące walkę z przemytem narkotyków i przestępczością, oraz

---

¹ *Podróże bez granic: Komisja proponuje dokładniejsze monitorowanie przestrzegania przepisów Schengen, IP/10/1493 oraz Ocena kodeksu granicznego Schengen: Komisja wyraża zaniepokojenie trudnościami zgłaszanymi przez podróżujących IP/10/1329*

- środki długoterminowe, jak np. harmonizacja praw i regulacji w zakresie przemytu narkotyków i broni, współpracy policji i polityki wizowej.

Konwencja Wykonawcza do Układu z Schengen, podpisana dnia 19 czerwca 1990 r., określała sposób zniesienia kontroli wewnątrz strefy oraz szereg niezbędnych środków temu towarzyszących. Ponadto jej celem, było wzmocnienie kontroli na granicach zewnętrznych Schengen, zdefiniowanie procedur wydawania ujednoczonych wiz, ustanowienie Systemu Informacyjnego Schengen oraz podjęcie działań przeciwko przemutowi narkotyków.

Proces wdrażania układu z Schengen rozpoczął się w dniu 26 marca 1995 r. Przystąpienie do strefy Schengen na zasadzie pełnego członkostwa nie było i nie jest wyłącznie decyzją polityczną. Kraje kandydujące muszą wypełnić listę wstępnych warunków, jak np. gotowość i zdolność do:

- podjęcia odpowiedzialności za kontrolowanie granic zewnętrznych w imieniu innych krajów strefy Schengen i wydawanie ujednoczonych wiz Schengen,
- skutecznej współpracy z organami porządku publicznego w celu utrzymania wysokiego poziomu bezpieczeństwa po zniesieniu kontroli granicznej pomiędzy krajami strefy Schengen,
- zastosowania zbioru wypracowanych z czasem norm Schengen (dorobku Schengen), jak np. kontrola granic lądowych, morskich i powietrznych (na portach lotniczych), wydawanie wiz, współpraca policji, ochrona danych osobowych,
- połączenia się z Systemem Informacyjnym Schengen oraz do jego wykorzystywania.

Kraje kandydujące przechodzą procedury oceny Schengen, które nie kończą się po przystąpieniu danego państwa do strefy Schengen, ale są okresowo powtarzane w celu zapewnienia dalszego właściwego stosowania przepisów prawnych².

Konwencja Wykonawcza do Układu z Schengen stanowiła prawdziwy przełom, od którego należy liczyć fazę dynamicznego rozwoju współpracy w sprawach karnych między państwami członkowskimi UE. Uwzględniła ona okoliczność łatwiejszego przemieszczania się przestępców oraz fakt, że obywatele przekraczający bez kontroli granice wewnętrzne obszaru Schengen będą popełniać przestępstwa poza własnym krajem i jego systemem wymiaru sprawiedliwości. Koniecznym więc stało się wprowadzenie rozwiązań ułatwiających

ściganie i osądzanie takich osób. Najważniejsze z tych rozwiązań to wzajemna pomoc prawna oraz postanowienia dotyczące ekstradycji i europejskiego nakazu aresztowania. Poza

---

² *Strefa Schengen*, Komisja Europejska, 2010, s.5

współpracą sądową w sprawach karnych ważnym ogniwem systemu jest także współpraca policyjna i instytucja pościgu transgranicznego³.

Reasumując, Konwencja Wykonawcza do Układu z Schengen - nazywana skrótowo Schengen II wprowadziła wiele unormowań, które niwelowały zmniejszenie bezpieczeństwa w wyniku zniesienia kontroli na granicach wewnętrznych. Te unormowania to:

- jednolite zasady przekraczania granic zewnętrznych (lądowych, morskich i powietrznych) zgodnie z przepisami prawa wewnętrznego danego państwa, ale uwzględniające bezpieczeństwo i interes pozostałych państw Schengen;
- ujednoczenie polityki wobec cudzoziemców w zakresie wiz (krótko i długoterminowych) warunków ruchu turystycznego oraz prawa do odmowy wjazdu na terytorium Schengen;
- wspólne procedury azylowe określające, które państwo powinno rozpatrywać wniosek o udzielenie azylu niezależnie od tego, w którym państwie Schengen go złożono;
- zasady współpracy policyjnej, w tym wymiana informacji policyjnych i oficerów łącznikowych, obserwacja transgraniczna oraz pościg transgraniczny;
- współpraca sądownicza w sprawach karnych i ekstradycyjnych, uproszczenie tych procedur, przekazywanie dokumentów w ramach pomocy prawnej, rozciągnięcie tej współpracy na przestępstwa podatkowe oraz wykonywanie orzeczeń sądowych;
- współdziałanie w zwalczaniu handlu narkotykami i środkami odurzającymi, powołanie w tym celu stałej grupy roboczej;
- wspólne zasady dotyczące posiadania i transportu broni palnej oraz amunicji, a także obrotu nimi;
- stworzenie funkcjonującego Sytemu Informacyjnego Schengen oraz zasad ochrony danych osobowych⁴.

Historia Strefy Schengen

- 1985 Układ z Schengen. Państwa Beneluksu oraz Niemcy i Francja podpisują układ o stopniowym znoszeniu kontroli na swoich wspólnych granicach. Układ zostaje podpisany w miejscowości Schengen w Luksemburgu.
- 1990 Podpisana zostaje konwencja z Schengen, będąca aktem wykonawczym do układu z Schengen z roku 1985.
- 1990 Konwencję z Schengen podpisują Włochy.
- 1991 Konwencję z Schengen podpisują Hiszpania i Portugalia.

³ *Polska w strefie Schengen*, Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, 2009, s. 24

⁴ *Polska w strefie Schengen po 6 latach członkostwa*, Adam Witalec, 2010, <http://www.stosunki-miedzynarodowe.pl/referaty/1/polska-w-strefie-schengen.html>

- 1992 Konwencję z Schengen podpisuje Grecja.
- 1995 Konwencja z Schengen wchodzi w życie: odprawy na granicach wewnętrznych między jej państwami sygnatariuszami (państwami Beneluksu, Francją, Niemcami, Hiszpanią i Portugalią) zostają zniesione i powstaje wspólna granica zewnętrzna, na której według identycznych zasad dokonuje się odpraw do całej strefy Schengen. Wdraża się tzw. środki kompensacyjne (czyli np. wspólną politykę wizową, ściślejszą współpracę policyjną i sądową oraz system informacyjny Schengen). Konwencję z Schengen podpisuje Austria.
- 1996 Konwencję z Schengen podpisują Dania, Finlandia i Szwecja. Islandia i Norwegia - mimo że nie należą do UE - podpisują konwencję z Schengen ze względu na wcześniejsze umowy między państwami skandynawskimi w sprawie zniesienia odpraw granicznych.
- 1997/1998 Zniesione zostają odprawy na granicy wewnętrznej z Austrią i Włochami.
- 1999 Wchodzi w życie traktat z Amsterdamu (został podpisany w październiku 1997). Na mocy jednego z protokołów do traktatu z Amsterdamu prawny dorobek Schengen zostaje włączony do systemu prawnego Unii Europejskiej. Wspomniany protokół przewiduje także, że Wielka Brytania i Irlandia mogą włączyć się w realizację wszystkich lub tylko niektórych uzgodnień obowiązujących w strefie Schengen, o ile Rada jednomyślnie wyrazi na to zgodę.
- 2000 Zniesione zostają odprawy na granicy wewnętrznej z Grecją.
- 2000 Przyjęty zostaje wniosek Zjednoczonego Królestwa o możliwość częściowego uczestnictwa we współpracy (chodzi głównie o współpracę policyjną i sądową oraz częściowe uczestnictwo w systemie informacyjnym Schengen).
- 2001 Zniesione zostają odprawy na granicy wewnętrznej z państwami należącymi do skandynawskiej unii paszportowej (Danią, Finlandią, Islandią, Norwegią i Szwecją).
- 2002 Przyjęty zostaje wniosek Irlandii o możliwość częściowego uczestnictwa we współpracy Schengen (chodzi głównie o współpracę policyjną i sądową oraz częściowe uczestnictwo w systemie informacyjnym Schengen).
- 2004 Do Unii Europejskiej przystępują: Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia i Węgry oraz zaczynają stosować niektóre przepisy z Schengen (zwłaszcza dotyczące kontroli na granicach zewnętrznych oraz współpracy policyjnej i sądowej).
- 2004 Szwajcaria podpisuje porozumienie o stowarzyszeniu ze strefą Schengen.

- 2004 Zjednoczone Królestwo zaczyna stosować niektóre przepisy dorobku Schengen (nie dysponuje jednak jeszcze łączem z systemem informacyjnym Schengen).
- 2006 Liechtenstein parafuje protokół, na mocy którego przystępuje do podpisanego przez Szwajcarię porozumienia o stowarzyszeniu.
- 2007 Do Unii Europejskiej przystępują Bułgaria i Rumunia i zaczynają stosować niektóre przepisy z Schengen (dotyczące zwłaszcza kontroli na granicach zewnętrznych oraz współpracy policyjnej i sądowej). 1 września 2007 Czechy, Polska, Słowenia, Słowacja, Węgry, Litwa, Łotwa, Estonia i Malta zaczynają korzystać z systemu informacyjnego Schengen (aplikacji SISone4ALL przygotowanej przez Portugalię) i podejmować odpowiednie działania.
- 21.12.2007 Zniesione zostają kontrole na wewnętrznych granicach lądowych z Czechami, Polską, Słowenią, Słowacją, Węgrami, Litwą, Łotwą, Estonią i Malcią.
- 30.03.2008 Zniesione zostają kontrole także na wewnętrznych granicach powietrznych z Czechami, Polską, Słowenią, Słowacją, Węgrami, Litwą, Łotwą, Estonią i Malcią.
- 08.2008 Do systemu informacyjnego Schengen zostaje podłączona Szwajcaria. Strefa Schengen liczy 25 krajów i ponad 500 milionów mieszkańców.
- 12.2008 Zniesione zostają kontrole policyjne na wewnętrznych granicach lądowych ze Szwajcarią.
- 2009 Liechtenstein, Bułgaria i Rumunia rozpoczynają techniczne przygotowania, by przystąpić do współpracy w ramach systemu SIS i sieci biur SIRENE.
- 03.2009 Zniesione zostają kontrole policyjne na wewnętrznych granicach powietrznych ze Szwajcarią⁵.
- 07.2009 Przyjęcie wspólnotowego kodeksu wizowego - ustala procedury wydawania wiz tranzytowych na przejazd przez terytorium krajów stosujących normy Schengen w pełni lub na pobyt na tym terytorium.
- 2009 Wchodzi w życie Traktat Lizboński.
- 03.2010 Przyjęcie rozporządzenia UE umożliwiającego posiadaczom narodowych wiz długoterminowych przemieszczanie się w obrębie strefy Schengen.

Z punktu widzenia Polski, jedną z ważniejszych dat był dzień 21 grudnia 2007 r. , kiedy to Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Republika Czeska, Słowacja, Słowenia i Węgry stały się pełnoprawnymi członkami strefy Schengen. Tego dnia kontrole na lądowych i morskich

---

⁵ <http://www.consilium.europa.eu/showPage.aspx?id=1176&lang=PL>

granicach tych państw z 15 krajami już należącymi do obszaru Schengen zostały zniesione. Dzięki temu rozszerzeniu marzenie o swobodzie poruszania się jeszcze bardziej się urzeczywistniło, a wschodnia granica strefy Schengen osiągnęła długość 4 278 km.

Od tego momentu można podróżować z Półwyspu Iberyjskiego do państw bałtyckich i z Grecji do Finlandii bez konieczności poddawania się kontrolom granicznym. Jest to symboliczny wymiar zjednoczonej Europy i wyraz podstawowego prawa obywateli europejskich, jakim jest swoboda przemieszczania się⁶.

Proces współpracy postępował. 30 marca 2008 r. o północy zniesiono kontrole graniczne na lotniskach dla podróżujących między „nowo przystępującymi” a 15 państwami uczestniczącymi już w systemie Schengen. Moment otwarcia granic powietrznych przesunięto w celu zsynchronizowania go z dokonywanymi na lotniskach dwa razy w roku zmianami rozkładów lotów, aby w ten sposób ułatwić płynniejsze wprowadzenie nowego systemu na odpowiednich lotniskach UE.

Od tego momentu podróżni mogli bez dodatkowych formalności odbywać loty z jednego lotniska do innego położonego w rozszerzonej strefie Schengen. Linie lotnicze nadal sprawdzają tożsamość podróżnych podczas odprawy lotniskowej oraz wchodzenia na pokład samolotu. Utrzymane zostały też standardowe kontrole bezpieczeństwa na wszystkich lotach, niezależnie od miejsca docelowego.

Kontrolę graniczną na granicach wewnętrznych można tymczasowo przywrócić w sytuacjach zagrożenia dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, informując uprzednio o powyższym pozostałe państwa członkowskie UE. Dotychczas sytuacje takie miały miejsce w:

- 2004, Portugalia - Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej;
- 2006, Niemcy - Mistrzostwa Świata w Piłce Nożnej;
- 2008, Austria - Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej;
- 2009, Niemcy - Szczyt NATO;
- 2009, Włochy - Szczyt G8;
- 2010, Portugalia - Szczyt NATO.

W roku 2012 Polska również może zawiesić układ z Schengen na czas mistrzostw Europy w piłce nożnej. W celu zwiększenia bezpieczeństwa w czasie Mistrzostw Europy w oparciu o analizę ryzyka i przewidywane zagrożenia, możliwe będzie przywrócenie kontroli na granicach wewnętrznych w oparciu o istniejącą infrastrukturę przejść granicznych, jak i też zorganizowanie na drogach dojazdowych do granicy mobilnych form kontroli.

Podstawa przywrócenia kontroli, warunki jej stosowania oraz czas trwania określone zostały w rozdziale II tytułu III Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. ustanawiające unijny kodeks zasad regulujących przepływ osób przez granice. (Dz. U UE L 105 z dnia 14 kwietnia 2006 r.)⁷.

Układ z Schengen - prawodawstwo

Teksty prawne wchodzące w skład prawodawstwa dotyczącego układu z Schengen obejmują:

- Kodeks graniczny Schengen (rozporządzenie (WE) nr 562/2006) ustanawiający zasady regulujące przepływ osób przez granice; rozporządzenie to podkreśla w szczególności zniesienie kontroli granicznej na granicach wewnętrznych i w dalszym stopniu harmonizuje reguły dotyczące przekraczania granic zewnętrznych oraz warunki wjazdu obywateli państw trzecich na pobyt krótkoterminowy. Uchyła ono stosowne części Konwencji wdrażającej układ z Schengen.
- Kodeks wizowy (rozporządzenie (WE) nr 810/2009): obowiązuje od dnia 5 kwietnia 2010 r., określa wszystkie procedury i warunki wydawania wiz krótkoterminowych i lotniskowych wiz tranzytowych. Ustala również listę obywateli państw trzecich, od których wymaga się posiadania lotniskowych wiz tranzytowych podczas poruszania się po międzynarodowych strefach tranzytowych portów lotniczych zlokalizowanych na terytorium państw członkowskich.
- Lista państw trzecich, których obywatele muszą posiadać wize podczas przekraczania granic zewnętrznych, oraz tych, których obywatele są zwolnieni z tego wymogu (rozporządzenie (WE) nr 539/2001).
- Jednolity format wizowy (rozporządzenie (WE) nr 1683/95): wprowadza „jednolity format wizowy Schengen” do ram unijnych. Obowiązuje obecnie w przypadku wszystkich państw członkowskich UE oraz państw stowarzyszonych z Schengen. Wyrażenie „wiza Schengen” oznacza wizę ważną na przejazd przez wszystkie kraje Schengen.
- Uproszczony dokument tranzytowy (FTD) i uproszczony kolejowy dokument tranzytowy (FRTD): dokumenty używane w sytuacji, gdy obywatel państwa trzeciego musi koniecznie przejechać przez terytorium jednego lub kilku państw członkowskich w celu odbycia podróży między dwiema częściami swojego własnego kraju, które nie są geograficznie przyległe. Rozporządzenie to ma na celu w szczególności rozwiązanie sytuacji tranzytowej pomiędzy główną częścią Rosji a obwodem kaliningradzkim (rozporządzenie (WE) nr 693/2003).
- Przepisy dotyczące małego ruchu granicznego (rozporządzenie (WE) nr 1931/2006): w ramach tego rozporządzenia państwa członkowskie mogą zawierać z państwami

---

⁶ Rozszerzenie strefy Schengen – europejski cel swobodnego przepływu osób staje się rzeczywistością , IP/07/1968

⁷ http://www.mswia.gov.pl/portal/pl/378/4617/REALIZACJA_ZADAN_PRZEZ_STRAZ_GRANICZNA_W_R_AMACH_EURO_2012.html

sąsiednimi porozumienia dwustronne, na mocy których mogą częściowo uchylać ogólne zasady dotyczące kontroli granicznych w przypadku osób mieszkających na obszarach przygranicznych, aby zapobiegać w ten sposób tworzeniu się barier dla handlu, wymiany społecznej i kulturalnej lub współpracy regionalnej.

- Wizowy System Informacyjny (rozporządzenie (WE) nr 767/2008): wykorzystywany do wymiany danych pomiędzy państwami członkowskimi przy rozpatrywaniu wniosków o przyznanie wiz krótkoterminowych.

System Informacyjny Schengen (SIS I SIS II)

System Informacyjny Schengen (SIS) stanowi centrum mechanizmu układu z Schengen. Umożliwia podmiotom przeprowadzającym krajową kontrolę granic, instytucjom celnym i władzom policyjnym odpowiedzialnym za kontrole przeprowadzane na terytorium państw Schengen koordynację i wymianę informacji. Wymiana informacji obejmujących na przykład, dane poszukiwanych i zaginionych osób albo skradzionych samochodów/dokumentów, odbywa się poprzez wspólną sieć i za pomocą zautomatyzowanej procedury wyszukiwania. Dlatego też SIS kompensuje zniesienie kontroli na granicach wewnętrznych i umożliwia swobodny przepływ osób w obrębie strefy Schengen. Dnia 29 maja 2001 r. Rada podjęła decyzję o opracowaniu Systemu Informacyjnego Schengen drugiej generacji (SIS II), który zastąpił SIS. W SIS II zostały wykorzystane najnowsze osiągnięcia informatyki, umożliwiając coraz większej liczbie krajów wchodzących w jego skład i innym użytkownikom przechowywanie i przekazywanie nowych kategorii danych oraz stosowanie i przechowywanie obrazów oraz danych biometrycznych⁸.

W celu sprawnej koordynacji kontroli granic zewnętrznych Unii utworzono Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich - FRONTEX. Siedziba Agencji znajduje się w Warszawie. Agencja FRONTEX m. in. koordynuje współpracę operacyjną między państwami członkowskimi w dziedzinie zarządzania granicami zewnętrznymi, wspomaga państwa członkowskie w szkoleniu funkcjonariuszy straży granicznych, przeprowadza analizy ryzyka, w razie potrzeby udziela pomocy technicznej i operacyjnej na granicach zewnętrznych.

Korzyści z rozszerzania Strefy Schengen

W literaturze wskazuje się na rozliczne korzyści płynące z rozszerzenia strefy, między innymi.:

- mieszkający w różnych krajach członkowie rodzin, krewni i przyjaciele mogą się łatwiej odwiedzać;
- osoby podróżujące mogą przemieszczać się szybciej;
- skończyły się kolejki na (zatłoczonych) przejściach granicznych;

---

⁸ *Strefa Schengen*, Komisja Europejska, s.11.

- regiony przygraniczne będą rozwijać się wspólnie, bowiem łatwiejsze stanie się podróżowanie z jednego regionu do drugiego;
- nastąpi rozwój turystyki, który wpływa pozytywnie na rozbudowę infrastruktury;
- zniesienie kontroli na granicach wewnętrznych to także kwestia zaufania pomiędzy państwami członkowskimi. Państwa członkowskie mogły nabrać zaufania co do zdolności każdego z nich do strzeżenia granic zewnętrznych w imieniu wszystkich pozostałych, a także do wydawania wiz, ważnych na całym obszarze Schengen;
- państwa przystępujące do Schengen dołożyły wszelkich starań, aby usprawnić swoje systemy kontroli granic zewnętrznych i prowadzoną politykę wizową, zapewnić należytą ochronę danych oraz zacieśnić współpracę policyjną;
- współtworzenie przez państwa Schengen wspólnego obszaru wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości Unii Europejskiej, jest wyrazem pogłębiającej się integracji między państwami;
- obywatele krajów trzecich potrzebują jedynie jednej wizy Schengen, a nie kilku odrębnych wiz krajowych ;
- siły policyjne po obu stronach granicy mają dostęp do tego samego systemu SIS, dzięki czemu poprawiło się bezpieczeństwo tych granic;
- zmniejszenie kolejek oraz ułatwienie procedur dla obywateli UE i innych osób odbywających loty w ramach strefy Schengen.

Źródła:

- *Dodatkowe informacje dotyczące rozszerzenia obszaru Schengen*, MEMO/07/618
- *Fundusz Granic Zewnętrznych 2007-2013 dla Polski*, IP/09/108
- *Komisja Europejska przyjmuje szóste sprawozdanie w sprawie wzajemności w znoszeniu wiz w stosunkach z państwami trzecimi*, IP/10/1473
- *Ocena kodeksu granicznego Schengen: Komisja wyraża zaniepokojenie trudnościami zgłaszanymi przez podróżujących*, IP/10/1329
- *Ostatni etap rozszerzenia strefy Schengen: zniesienie kontroli granicznych na lotniskach od 30 marca* , IP/08/47
- *Podróże bez granic: Komisja proponuje dokładniejsze monitorowanie przestrzegania przepisów Schengen*, IP/10/1493
- *Rozszerzenie strefy Schengen – europejski cel swobodnego przepływu osób staje się rzeczywistością* , IP/07/1968
- *Schengen: some basic facts*, MEMO/10/564
- *Polska w strefie Schengen*, Urząd Komitetu Integracji Europejskiej, 2009
- *Polska w strefie Schengen. Refleksje po pierwszym roku członkostwa*, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Warszawa 2008
- *Strefa Schengen*, Komisja Europejska, 2010

- *Wolność, bezpieczeństwo i sprawiedliwość dla wszystkich. Wymiar sprawiedliwości i sprawy wewnętrzne w Unii Europejskiej*, Komisja Europejska, 2005
- Komunikat prasowy nr 7/06, 31 stycznia 2006 r., Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawie C-503/03, Komisja Wspólnot Europejskich / Królestwo Hiszpanii, Trybunał po raz pierwszy określa relacje pomiędzy konwencją wykonawczą do układu z Schengen a swobodnym przepływem osób
- *Opinie na temat wejścia Polski do strefy Schengen*, TNS OBOP dla Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce, http://ec.europa.eu/polska/news/documents/schengen_raport.pdf
- *Polska w strefie Schengen po 6 latach członkostwa*, Adam Witalec, 2010, <http://www.stosunki-miedzynarodowe.pl/referaty/1/polska-w-strefie-schengen.html>
- <http://www.consilium.europa.eu/showPage.aspx?id=1176&lang=PL>
- http://www.mswia.gov.pl/portal/pl/378/4617/REALIZACJA_ZADAN_PRZEZ_STRAZ_GRANICZNA_W_RAMACH_EURO_2012.html
- http://www.google.pl/url?sa=t&source=web&cd=1&ved=0CBcQFjAA&url=http%3A%2F%2Fec.europa.eu%2Fpolska%2Fnews%2Fdocuments%2Fschengen_enlargement_faq_pl.pdf&rct=j&q=schengen_enlargement_faq_pl&ei=rkn2TLrqK8uChQfjsOXvBQ&usg=AFQjCNGyUWRzGiroWTf6vyEITAHKh52YiQ&cad=rja

Przygotował: Punkt Informacyjny Europe Direct – Poznań

Projekt finansowany ze środków Komisji Europejskiej

